

www.parohiaserbanvoda.ro

Cuvântul care zidește

NU LIPSI DE LA LITURGHIA EUHARISTICĂ,
PENTRU CĂ EA NU ESTE COMPLETĂ FĂRĂ TINE!

DUMINICA A 18-A DUPĂ RUSALII (Pescuirea minunată)

†) SF. IER. MARTIR ANTIM IVIREANUL,
MITROPOLITUL ȚĂRII ROMÂNEȘTI
SF. MC. CALISTRAT ȘI EPIHARIA

Săvârșirea acestei minuni este menită să evidențieze sensul grelei misiuni apostolice care-i aștepta. Acești pești semnificau mulțimea mare de suflete care sunt chemate la Împărăția cerurilor. Abundența lor prefigurează toate popoarele pământului care, prin misiunea Sfinților Apostoli, vor cunoaște taina credinței în Hristos și puterea iertării în Biserica Lui. Trăsătură dominantă în toate parabolele Mântuitorului având ca temă Împărăția Cerurilor, reprezintă abundența, belșugul, care prefigurează inepuizabila lucrare a Duhului Sfânt. În corabia mereu lovită de valuri și vânturi, dar mereu biruitoare, prefigurare a Bisericii, vor intra multe suflete care se vor sfinți, găsind salvarea din marea cea învolburată a acestei vieți.

Toată noaptea s-au străduit viitorii Apostoli, iar munca lor a fost zadarnică; însă dimineața, când a apărut Mântuitorul Hristos, li s-au umplut corăbiile de pești. De ce? Pentru că atâta timp cât Domnul a fost departe de ei, munca lor a fost fără succes, dar când s-a apropiat El de ei, au ascultat, iar munca lor nu a mai fost zadarnică, ci rodnică. De multe ori vedem cum oamenii care nu îl au pe Dumnezeu prezent în viața lor, se străduiesc și nu au succes. Ceea ce reușesc într-o zi, pierd a doua zi, și mai mult decât au câștigat, pentru că le lipsește harul prezenței lui Dumnezeu în viața lor. Cât timp cei patru pescari s-au biziuit doar pe propria lor putere, n-au reușit nimic, dar când s-au încredințat deplin Mântuitorului Hristos într-o deplină ascultare, osteneala lor a devenit belșug, bunăstare, deci binecuvântare. Pe Marea Galileii, în mijlocul valurilor, Mântuitorul a mângâiat pe cei patru pescari aducându-le bucuria împlinirii muncii lor, ba mai mult, i-a chemat la misiunea cea mai înaltă, de a

DUMINICA PESCUIRII MINUNATE

Sfânta Evanghelie de astăzi, a Duminicii a 18-a după Rusalii, ne amintește de unul dintre cele mai sublime momente ale vieții pământești a Mântuitorului Hristos, petrecut pe Marea Galileii: pescuirea minunată. Pe această mare a întâlnit Domnul patru pescari care se trudeau din greu, căutând să-și asigure pâinea cea de toate zilele. Cei patru erau locuitori ai provinciei Galileea și cunoșteau de la Sfântul Ioan Botezătorul pe Hristos Mântuitorul lumii. Aceștia erau Simon Petru și Andrei, frați, și Iacob și Ioan, alți doi frați care-și câștigau existența pescuind, iar a doua zi vindeau peștele în piețele din orașul Capernaum. Apropiindu-se Mântuitorul, S-a urcat într-una din corăbiile care erau la țărm și de acolo a început să le grăiască mulțimilor.

După ce a încetat a le vesti Împărăția cea veșnică a lui Dumnezeu, S-a adresat proprietarului corabiei, Simon Petru, și l-a rugat să arunce mreaja în apă pentru pescuit. Deși s-a justificat în fața Mântuitorului că toată noaptea a încercat, dar n-a prins nimic, a ascultat cuvântul Acestuia și, mergând în larg, a tras mreaja în corabie plină cu pești.

câștiga și salva suflete din marea cea sărată a acestei vieți, făcându-i pescari de oameni. Astfel, înțelegem că în Biserica lui Hristos găsim salvarea și mântuirea sufletelor noastre, pentru că ea este ușa care ne duce către ceruri și prin ea găsim iertarea, pentru că Cel care conduce Biserica este Mântuitorul și Întemeietorul ei. Capul Bisericii este Hristos, iar noi suntem parte din trupul Lui, așa cum spunea marele Apostol Pavel, efesenilor: „După cum bărbatul

este cap femeii, așa și Mântuitorul este cap Bisericii, al cărui și Mântuitor este” (Efeseni 5, 23). Deci, să nu ne temem de valurile acestei vieți trecătoare, ci să luăm aminte la cuvintele Mântuitorului care ne cheamă: „Nu vă temeți, veniți după Mine și Eu vă voi odihni pe voi. Luați jugul Meu asupra voastră, căci jugul Meu și povara Mea sunt ușoare, și veți găsi odihnă sufletelor voastre” (Matei 11, 28-29). ❖

Părintele Adrian Chiriță

SFÂNTUL IERARH MARTIR ANTIM IVIREANUL, MITROPOLITUL ȚĂRII ROMÂNEȘTI

Mitropolitul Antim Ivireanul, cel mai învățat și mai talentat ierarh care a stat vreodată pe scaunul mitropoliei Țării Românești, era de origine georgiană, din localitatea Ude. Părinții săi, Ioan și Maria, l-au botezat Andrei. De tânăr a căzut rob, probabil la turcii, care invadeau deseori Georgia.

Dar el nu-și va uita niciodată țara sa natală, dovadă faptul că a sprijinit ridicarea ei culturală, punând bazele primei tipografii naționale, produs al atelierelor tipografice românești. La rugămintea lui Vahtang al VI-lea, l-a trimis pe ucenicul său, Mihai Iștvanovici, în Georgia, unde tipărește prima carte georgiană: „Evangheliarul” în anul 1709, la Tbilisi.

În robie a învățat greaca veche și nouă, turca, slava veche, iar mai târziu și-a însușit la perfecție limba română, numită de el „limba dulce românească”.

A fost răscumpărat de Patriarhia din Ierusalim, care era atunci la Constantinopol, și care avea nevoie de un traducător din georgiană. I-a impresionat pe cei din jur cu arta sa de caligraf, sculptor, desenator și lucrător în broderie.

Sfântul Antim a fost recomandat de Patriarhul Dositei al Ierusalimului lui Constantin Brâncoveanu. Ierarhul a petrecut mult timp la București și avea, cum arăta N. Iorga, „rolul de supraveghetor al credinței, de organizator al silințelor pentru cultură, de sftetic ascultat în cele religioase”.

Modestul și străinul ieromonah Antim avea să se identifice cu aspirațiile și năzuințele țării sale adoptive, devenită a doua sa patrie, să depună toate eforturile, priceperea și talentele sale multiple în slujirea și ridicarea ei pe scara culturii, în eliberarea ei de sub dominația otomană, chiar cu prețul vieții sale.

Dintre activitățile lui numeroase, în care a strălucit ca nimeni altul, una mai ales se împletește cu întreaga lui viață, aceea de tipograf. El rămâne, alături de Coresi, cel mai mare tipograf al culturii noastre medievale. A tipărit sau a supravegheat imprimarea a 64 de cărți. Sunt lucrate de el 38 de cărți; 6 volume au fost tipărite pe cheltuiala sa, 5 cu blagoslovenia sa, iar 10, date de pomană cititorilor.

După cuprins, ele se grupează în:

cărți pentru întărirea Ortodoxiei și combaterea calvinismului și a catolicismului, de slujbă bisericească, de îndrumare religioasă și filosofică și cărți populare. După criteriul nevoilor, cărțile au căutat să răspundă cerințelor launtrice ale neamului românesc și problemelor externe ale țării. Strădaniile domnitorului și ale neobositului mitropolit urmăreau să aducă în cuprinsul graiului și al cugetării românești marile valori ale gândirii timpului, îndeosebi pe cele religioase. Prin ele se deschid larg căile traducerilor, înnoirii culturii și șlefuirii limbii. Prin cărțile românești date la lumină, înzestratul ierarh a pus temelile vechii noastre limbi bisericești.

Între anii 1694-1701, pentru meritele sale de tipograf și ieromonah, Sfântul Antim este mutat la Snagov ca egumen. Înființează o mare tipografie aici, independentă de cea bucureșteană, cu posibilități de imprimare în mai multe limbi.

În 1705 ieromonahul Antim este hirotonit episcop al Râmnicului. Va aduce și tiparnița de la Snagov, „rodul muncii sale”, pentru secțiile greacă și română. Pentru secția arabă, teascul fusese dăruit în 1704 Patriarhului Antiohiei, Atanasie al IV-lea Dabbas, care l-a instalat în orașul Alep, din Siria.

A întărit disciplina în rândul clerului și în mănăstiri, a ridicat nivelul de pregătire a slujitorilor. Deschide în 1705

la Râmnic pentru copii prima „școală de pomană” - adică gratuită. Apoi, ca mitropolit înființează o a doua la Câmpulung Muscel. Iar la ctitoria sa, mănăstirea „Toți Sfinții” (n.r. - Antim), înființează școală pentru copii și de pregătire a viitorilor preoți, cu durata de 2 și 4 ani. Înființarea, la vremea sa, a trei școli gratuite pentru copii era o operă unică în învățământul românesc, punându-se bazele învățământului școlar gratuit în Țara Românească.

Este urcat în scaunul mitropolitan în 1708. În multe împrejurări și-a dovedit patriotismul, care avea să-l ducă până la sacrificiul vieții. S-a remarcat prin înfruntarea Patriarhiei Ierusalimului care își dorea ca toate bisericile și mănăstirile din țară să fie subordonate acesteia. Despre apărătorul independenței bisericești a țărilor noastre, N. Iorga va spune: „Niciodată unui patriarh nu i s-a vorbit de un mitropolit român în această formă. Este una din cele mai splendide piese ale rezistenței pe care Biserica noastră a opus-o tuturor încercărilor.”

Carte sa „Didahiile” cuprinde predicile pe care Mitropolitul le-a ținut în timpul păstoriei sale. Este opera cu cea mai înaltă expresie a cuvântului rostit până la acea dată din cultura românească, „operă care îl așază printre cei mai mari oratori bisericești ai tuturor timpurilor.” Ierarhul are meritul de a fi întemeietorul oratoriei religioase la ortodoxii români, iar „opera manuscrisă a lui Antim Ivireanul, tipărită destul de târziu, este mai prețioasă decât cea tipărită în vremea lui.” A introdus complet și definitiv limba română în slujbă și, deși străin de neam, a creat o limbă liturgică românească limpede, înțeleasă și folosită până azi.

Apărător energic al drepturilor Bisericii ortodoxe și ale poporului român, cu o atitudine fățiș antiotomană, își va atrage dușmănia primului domn fanariot, Nicolae Mavrocordat, care, în toamna anului 1716, îl înlătură din scaun și-l închide. Patriarhul ecumenic îl va caterisi. Smeritul ierarh este exilat pe viață la mănăstirea „Sfânta Ecaterina” din Sinai. Dar pe drum este ucis de ostașii turci și trupul său aruncat în râul Marița sau Tungea, dincolo de Adrianopol. Abia în 1965, la cererea Bisericii Ortodoxe Române, Patriarhia Ecumenică ridică nedreapta caterisire a Sfântului și-l reabilitează.

În 1992 Biserica Ortodoxă Română îl canonizează. Este prăznuit în fiecare an la 27 septembrie. ❖

ACOPERĂMÂNTUL MAICII DOMNULUI

Împărătesei celei alese
mai înainte de veci,
împărătesei celei mai înalte
decât toată făptura cerului
și a pământului, care a venit oarecând
la rugăciune în biserica cea din Vlaherne
și se ruga pentru cei din întuneric,
acesteia și noi,
cu credință și cu umilință,
îi serbăm Acoperământul ei cel luminos.
Iar tu, ca ceea ce ai putere nebiruită,
izbăvește-ne pe noi din toate nevoile,
ca să strigăm ție:
Bucură-te, bucuria noastră;
acoperă-ne pe noi de tot răul
cu cinstitul tău Acoperământ!
Acatistul Acoperământului Maicii Domnului
- Condac 1

Prima atestare documentară a sărbătorii închinată Sfântului Acoperământ datează din secolul al V-lea, când împărăteasa Pulheria, soția lui Marcian (450-457), cere patriarhului Iuvenalie al Ierusalimului, în timpul celui de-al IV-lea Sinod Ecumenic de la Calcedon (451), să îi trimită moaștele Maicii Domnului pentru a le așeza în Biserica Panaghia din Vlaherne, ctitoria sa.

Patriarhul Iuvenalie îi răspunde că în mormântul Maicii Domnului au fost găsite doar brâul și acoperământul său, deoarece Maica Domnului a fost ridicată cu trupul la cer. Împărăteasa a adus în capitală brâul și acoperământul, primul fiind așezat la Chalcostrateia (poarta de bronz), iar al doilea la Biserica Panaghia (a Preasfintei) din cartierul Vlaherne. Prin mijlocirea Maicii Domnului, ele au devenit protectoarele capitalei, în special în timpul invaziilor avarilor (626), perșilor (677), arabilor (717), rușilor (860), dar și în alte împrejurări.

Acoperământul era un articol vestimentar (Isaia 3, 17), care s-a păstrat cu strictețe și în perioada talmudică. Astfel, femeile purtau un văl sau un șal mai lung, ce le cădea pe umeri și pe spate. Spre deosebire de acoperămintele pe care le purtau orientalele, acoperământul Maicii Domnului apare în icoane, începând cu secolul al V-lea, ca fiind împodobit cu trei stele, simbol al Pururea Fecioriei Maicii Domnului: înainte, în timpul și după Nașterea Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Arătarea Maicii Domnului credincioșilor care se aflau în Biserica Panaghia din Vlaherne se găsește

relatăta în viața Sfântului Andrei „cel nebun pentru Hristos“ († 956) și în cea a ucenicului său Epifanie.

Minunea cu acoperământul Maicii Domnului s-a petrecut în timpul împăratului Leon cel Întept (886-912). Se spune că în ziua de 1 octombrie a anului 911, în timpul unei privegheri de toată noaptea în Biserica Panaghia din Vlaherne, pe la ora 4 dimineața, Sfântul Andrei și ucenicul său Epifanie au văzut-o pe Maica Domnului intrând în biserică, fiind însoțită de Sfinții Ioan Botezătorul și Ioan Evanghelistul, precum și de alți sfinți. Ajunsă în mijlocul bisericii, ea a îngenuncheat și a început să se roage atât de intens, încât lacrimile îi scaldau fața. După ce s-a ridicat de la rugăciune, și-a scos acoperământul pe care l-a ridicat deasupra capului ei, așa încât să îi acopere pe toți cei prezenți în biserică. Cinstirea Sfântului Acoperământ s-a dezvoltat mai mult în Biserica Ortodoxă Rusă, încă din secolul al XII-lea; de atunci s-a extins în aproape toate Bisericile Ortodoxe.

Cea mai cunoscută biserică din Constantinopol dintre cele închinată

Maicii Domnului, a fost Biserica Panaghia din Vlaherne, unde a stat Sfântul Acoperământ până în 1087. Temeliile acestei biserici au fost puse de către împărații Marcian și Pulheria, dar ea a fost terminată de Leon cel Mare (457-474), care a adăugat Hagiasma (un aghesmatar ridicat pe locul Izvorului Tămăduirii) și Lousma (Baia Sfântă, o scăldătoare pentru oamenii bolnavi). A rezistat pericolelor pe care le-au reprezentat tulburările perioadei iconoclaste datorită icoanei Maicii Domnului Vlachernitissa, făcătoare de minuni, a rezistat și altor pericole, dar nu și incendiului din 1434. În 1867, turcii au cedat breslei blănarilor greci locul pe care s-a construit o mică biserică, în care au inclus și Izvorul Tămăduirii. Această biserică a fost preluată de Patriarhia Ecumenică, care a înfrumusețat-o cu picturile lui Eirenarchos Covas (1964).

Acatistele, paraclisele și rugăciunile adresate Maicii Domnului ocupă un loc central în viața Bisericii și a credincioșilor; dintre acestea face parte și Acatistul Acoperământului Maicii Domnului. ❖

PROGRAMUL BISERICII ȘERBAN VODĂ ÎN PERIOADA 27 SEPTEMBRIE - 3 OCTOMBRIE 2020

ZIUA	ORA	SLUJBE/activități
Duminică 27.09	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica a 18-a după Rusalii (Pescuirea minunată) - Utrenia, Sfânta Liturghie
Miercuri 30.09	07 ³⁰ -09 ³⁰	Sfânta Liturghie
	17 ⁰⁰ -19 ³⁰	Vecernie cu litie
Joi 1.10	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	(†) Acoperământul Maicii Domnului - Utrenia, Sfânta Liturghie
Vineri 2.10	07 ³⁰ -09 ³⁰	Sfânta Liturghie
	17 ⁰⁰ -19 ³⁰	Vecernie, Acatist
Sâmbătă 3.10	07 ³⁰ -09 ³⁰	Sfânta Liturghie, Parastas cu pomenirea morților
Duminică 4.10	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica a 19-a după Rusalii (Predica de pe munte - Iubirea vrăjmașilor) Utrenia, Sfânta Liturghie

SFINȚII CUVIOȘI IOSIF ȘI CHIRIAC DE LA MĂNĂSTIREA BISERICANI

Canonizarea Sfinților Cuvioși Iosif și Chiriac de la Bisericani a fost hotărâtă în cadrul sesiunii de lucru a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române din data de 5-7 martie 2008, iar proclamarea solemnă a canonizării a avut loc pe data de 5 iunie la Mănăstirea Neamț, alături de alți șapte cuvioși nemțeni.

❖ Sfântul Cuvios Iosif de la Bisericani este primul sihastru cunoscut în Muntele Bisericanilor și întemeietorul mănăstirii cu același nume.

S-a născut într-un sat din ținutul Neamț și, de mic, având înclinare spre viața călugărească, a intrat în obștea Mănăstirii Bistrița. Aici a primit tunderea în monahism și a deprins de la părinții bătrâni viața duhovnicească, postul și neîncetata rugăciune.

Văzând că nu are destulă liniște la Mănăstirea Bistrița, a luat binecuvântare de la egumenul mănăstirii și a plecat să se închine la mormântul Domnului din Ierusalim. S-a retras apoi în pustia de pe Valea Iordanului, unde a ajuns, în câțiva ani, sihastru vestit. Aici s-a nevoit într-o peșteră, mai întâi singur, apoi cu câțiva ucenici, răbdând multe ispite de la diavol. Ducând o viață de o înaltă trăire duhovnicească, și-a adunat în preajma lui 17 pustnici, întemeind prima comunitate duhovnicească românească cunoscută în Țara Sfântă.

Dar năvălind arabii asupra Sfintelor Locuri, după multă tulburare, Cuviosul Iosif și-a luat ucenicii și a venit în Moldova, la Mănăstirea Bistrița. Astfel, sihăstria lui Iosif s-a mutat din Valea Iordanului în Moldova, pe Muntele

Bisericanilor.

După ce numărul ucenicilor a crescut, a înălțat o mică biserică, al cărei hram era Bunavestire, construind și chilii împrejur. Pentru viața monahală de aici, a statornicit rânduiala achimită (neadormită), după modelul Mănăstirii Studiiților de la Constantinopol, ce presupunea rugăciune neîncetată în biserică și la chilii, post, metanii, cântarea psalmilor, ascultarea și dragoste.

Năvălind turcii, care le-au incendiat biserica, s-au hotărât să plece la Sfântul Munte Athos. Pe drum însă li s-a arătat într-un stejar Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, care le-a spus că și aici este Grădina sa, deci să rămână la Bisericani.

Mai târziu, Schitul Cuviosului Iosif s-a numit „Schitul Bisericani”, adică „al evlavioșilor”, pentru că monahii se rugau aici cu lacrimi și mulți se vindeau de boli cu rugăciunea și binecuvântarea Cuviosului Iosif.

❖ Sfântul Cuvios Chiriac de la Bisericani s-a nevoit la începutul sec. al XVII-lea la Mănăstirea Bisericani, care număra pe atunci peste 100 de călugări. S-a retras în pustie, într-o peșteră din muntele lui Simon, unde s-a nevoit singur, în aspră osteneală, timp de 60

de ani. Vara și iarna petrecea pe munte cu trupul gol, în rugăciune curată, biruind, cu puterea lui Hristos, neputințele firii și ispitele diavolului.

Pe acest cuvios l-a cunoscut și Sfântul Ierarh Dosoftei, Mitropolitul Moldovei, care, mai târziu, după mutarea cuviosului la Domnul, i-a sărutat sfintele moaște. Este cunoscut ca unul dintre marii sihaștri din Carpați, având o viață pilduitoare: trăirea în desăvârșită lepădare de sine, smerenie și în neîncetată rugăciune. Și-a dat sufletul lui Hristos, numărându-se printre sfinții români cinstiți de popor. Moaștele lui au fost așezate în peștera în care a trăit, peșteră ce se poate vedea și astăzi și în care s-a amenajat, mai apoi, un paraclis în cinstea lui. Mai târziu, din cauza deselor tulburări din țară, sfintele moaște au fost împărțite.

Icoana Maicii Domnului de la Bisericani

Icoana Maicii Domnului de la Bisericani, din Paraclisul mănăstirii este legată de o întâmplare minunată din viața Sfântului Iosif de la Bisericani. Pe vremea cotropitorilor păgâni, turcii incendiază biserița de lemn, ruinând totul în calea lor. Îndurerați, călugării, în frunte cu Sfântul Cuvios Iosif, vor să se retragă de la Bisericani spre Sfântul Munte Athos. Dar într-o zi de iulie a anului 1449, pe când Sfântul Iosif cobora cu ucenicii săi, într-un stejar a izbucnit o vedenie de fulger. Era Maica Domnului, Stăpâna Sfântului Munte și a monahilor, care cu blândețe îi va întreba: „Unde vă duceți, părinților?” „Mergem în Muntele Athos, în Grădina Maicii Domnului”, au răspuns aceștia. „Rămâneți pe loc, părinților, căci și aceasta este grădina Mea”.

Scena celor patru călugări, cu vedenia Maicii Domnului în stejar, a fost zugrăvită pe iconostasul Maicii Domnului din biserica voievodală a Mănăstirii Bisericani, în anul 1517, dar și pe peretele din dreapta paraclisului acesteia, ce poartă hramul „Acoperământul Maicii Domnului”. În scorbura stejarului, călugării au găsit atunci o icoană a Maicii Domnului, păstrată până astăzi. Pe acel loc ei au înălțat o biseriță din lemn, iar după câțiva ani, prin ajutorul Sfântului Voievod Ștefan cel Mare și al urmașului său, Ștefăniță Vodă, a fost zidită biserica de piatră de la Bisericani, la circa 800 de metri de acel loc.

Se spune că icoana Maicii Domnului de la Bisericani are și darul de a curma durerile celor care suferă de boli ale plămânilor. ❖